

Soru: Başındaki topuza mesh eden kadının abdesti geçerli olur mu?

FETVA

Başı mesh etmek abdestin farzlarındadır.¹ Zira Allah Teala; “Ey iman edenler! Namaz kılmaya kalkacağınız zaman yüzlerinizi, dirseklere kadar ellerinizi yıkayın; başlarınızı meshedin, ayaklarınızı da topuk kemiklerine kadar (yıkayın).”² buyurmaktadır. Fukaha, meshin hududunu tayin bağlamında başın sınırının kulak hizasından yukarısı olduğunu ifade etmekte³ ve saçın da baş ile aynı hükümde olduğunu söylemektedir.⁴ Buna göre farzın yerine gelmesi için -hangi taraf olduğu fark etmeksizin- kulak hizasının üzerindeki kısmın mesh edilmesi gerekir.⁵ Ancak kökü kulak hizasının yukarısında olmasına rağmen uzayıp aşağıya sarkan saçın mesh edilmesiyle farz yerine gelmez.⁶ Buna göre uzun olup da aşağı sarkan ancak kadın tarafından topuz yapılarak başın üstüne sabitlenen saç asıl itibariyle kulak hizasının aşağısında olduğundan bunun mesh edilmesiyle farz yerine gelmez.⁷ Bu hususta Şafiîler de Hanefîlere muvafakat etmektedir.⁸

¹ Burhanuddîn el-Merğînânî, *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti'l-Mübtedî* (Karaçi: Mektebtu'l-Büşrâ, 2021), 1/53.

² Maide 5/6. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ.

³ Hasan b. Ali eş-Şurunbulâlî, *Merâki'l-Felâh (Hâşiyetu't-Tahtâvî ile beraber)* (İstanbul: el-Mektebetu'l-Hanîfiyye, 2018), 1/128.

⁴ Şemsuddîn Muhammed b. Muhammed el-Hatîb eş-Şirbînî, *Muğni'l-Muhtac ilâ Marifeti Meâni Elfâzi'l-Minhâc* (Beyrut: Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, 1994), 1/177.

⁵ Abdullah b. Muhammed b. Süleyman Dâmâd Efendi, *Mecmeu'l-Enhur fî Şerhi Mülteka'l-Ebhur* (Beyrut: Dâru İhyâi't-Türâsi'l-Arabî, 1910), 1/11.

⁶ Muhammed b. Hasan eş-Şeybânî, *el-Asl* (Beyrut: Dâru İbn Hazm, 2012), 1/34; eş-Şirbînî, *Muğni'l-Muhtac ilâ Marifeti Meâni Elfâzi'l-Minhâc*, 1/176.

⁷ Bkz. Ahmed b. Muhammed b. İsmâîl et-Tahtâvî, *Hâşiyetu't-Tahtâvî* (İstanbul: el-Mektebetu'l-Hanîfiyye, 2018), 1/128; Muhammed Emin İbn Abidin, *Raddu'l-Muhtâr ala'd-Durri'l-Muhtâr* (Lahor: Mektebetu Reşîdiyye, 2023), 1/328.

⁸ Ebu Zekerîyya Muhyiddîn b. Şeref en-Nevevî, *el-Mecmû' Şerhu'l-Muhezzeb* (Kahire: İdâratu'l-Tibâati'l-Münîriyye, 1928), 1/405.